

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2020-2023
(skrajne daty)

1.1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE/MODULE

Nazwa przedmiotu/ modułu	Etyka
Kod przedmiotu/ modułu*	F 1. 18.
Wydział (nazwa jednostki prowadzącej kierunek)	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Filozofii
Kierunek studiów	Filozofia
Poziom kształcenia	I
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr studiów	III, 5;
Rodzaj przedmiotu	obligatoryjny
Koordinator	Dr hab. prof. UR A. Niemczuk
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr hab. prof. UR A. Niemczuk dr I. Pasternak

* - zgodnie z ustaleniami na wydziale

1.2. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Wykl.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt ECTS
30	30							3

1.3. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.4. Forma zaliczenia przedmiotu/ modułu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)**2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

1. Znajomość filozofii na poziomie zgodnym z programem studiów
2. Podstawowa orientacja w zagadnieniach z zakresu historii kultury i historii powszechnej na poziomie licealnym
3. Zalecana: bierna znajomość języka angielskiego na poziomie pozwalającym na lekturę tekstów ze wsparciem prowadzącego

3. CELE, EFEKTY KSZTAŁCENIA, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1. Cele przedmiotu/modułu

C1	- Zapoznanie studentów najważniejszymi problemami etyki, ze sposobami jej pojmowania i uprawiania oraz z najważniejszymi typami teorii etycznych wraz z ich argumentacją - Celem wykładu jest systematyczna prezentacja różnych teorii etycznych wraz z krytycznym komentarzem
C2	Cele ćwiczeń: Zapoznanie słuchaczy z podstawowymi strukturami argumentacyjnymi obecnymi w tradycji etyki i przedmiotami tych argumentacji
C3	Zapoznanie słuchaczy z głównymi klasycznymi i współczesnymi kontrowersjami etycznymi

3.2 EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU/ MODUŁU (WYPEŁNIA KOORDYNATOR)

EK (efekt kształcenia)	Treść efektu kształcenia zdefiniowanego dla przedmiotu (modułu)	Odniesienie do efektów kierunkowych (KEK)
K_W01	ma uporządkowaną znajomość i rozumie główne kierunki w obrębie bloków subdyscyplin filozoficznych: etyka	P6S WG
K_W02	zna ogólne zależności między kształtowaniem się idei filozoficznych a zmianami w kulturze i w społeczeństwie	P6S WG
K_U01	przytacza główne tezy badanych wypowiedzi filozoficznych, stosownie do ich istotności; potrafi identyfikować normatywne ugruntowanie instytucji społecznych i normatywne uwarunkowania zjawisk społecznych	P6S UW
K_U02	dobiera strategie argumentacyjne, na poziomie elementarnym konstruuje krytyczne argumenty, formułuje odpowiedzi na krytykę	P6S UK
K_K03	Jest gotów do działań na rzecz zachowania dziedzictwa filozoficznego i brania odpowiedzialności za trafność przekazywanej wiedzy;	P6S KR

3.3 TREŚCI PROGRAMOWE (wypełnia koordynator)

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
- Wprowadzenie: status i zakres etyki, subdyscypliny etyki
- Stosunek między etyką a dyscyplinami pokrewnymi
- Rodzaje teorii etycznych
- Tzw. błąd naturalistyczny w etyce
- Intelktualizm etyczny: jego wersje i trudności
- Etyka chrześcijańska i jej współczesne wersje
- Hedonizm i utylitaryzm (historia, meritum i wady)
- Personalizm średniowieczny i jego współczesne modyfikacje
- Transcendentalna i formalna etyka Kanta
- Materialna etyka wartości
- Emotywizm etyczny
- Kontrowersje między deontologizmem a konsekwencjalizmem
- Wolność a dobro w etyce egzystencjalistycznej
- Etyka dyskursu a etyka cnót
- Etyka Levinasa
- Podsumowanie: aksjologiczne uzasadnienie etyki

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
1. Intelektualizm etyczny (Sokrates)
2. Arystoteles i teoria cnoty, eudajmonizm
3. Antyczne szkoły etyczne (epikureizm, hedonizm, stoicyzm)
4. Etyka chrześcijańska w wersji tomistycznej
5. Etyka formalna I. Kanta
6. Etyka utylitarystyczna (J. Bentham, J.S. Mill) i konsekwencjalizm
7. Intuicjonizm G. Moore'a, błąd naturalistyczny
8. Emotywizm
9. Fenomenologiczna etyka wartości, M. Scheler
10. Chrześcijańska etyka fenomenologiczna, D. von Hildebrand
11. Etyka E. Levinasa
12. Etyka dyskursu, K.-O. Apel
13. Współczesna etyka cnót

Np.:

Wykład: **wykład problemowy**/wykład z prezentacją multimedialną/ metody kształcenia na odległość

Ćwiczenia: **Analiza tekstów z dyskusją**/ metoda projektów(projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny)/ praca w grupach/rozwiązywanie zadań/ **dyskusja**/ metody kształcenia na odległość

Laboratorium: wykonywanie doświadczeń, projektowanie doświadczeń

3 METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów kształcenia

Symbol efektu	Metody oceny efektów kształcenia (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
K_W01	EGZAMIN USTNY, DYSKUSJA I PREZENTACJA NA ĆWICZENIACH	W/ćw.
K_W02	EGZAMIN USTNY, ZALICZENIE PISEMNE, PREZENTACJA NA ĆWICZENIACH	W/ćw.
K_U01	EGZAMIN USTNY, ZALICZENIE PISEMNE, AKTYWNOŚĆ NA ZAJĘCIACH	W/ćw.
K_U02	EGZAMIN USTNY, ZALICZENIE PISEMNE, DYSKUSJA I PREZENTACJA NA ĆWICZENIACH	W/ćw.
K_K03	EGZAMIN USTNY, ZALICZENIE PISEMNE, AKTYWNOŚĆ NA ĆWICZENIACH	W/ćw.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (KRYTERIA OCENIANIA)

1. Wykłady: - egzamin ustny   2. Ćwiczenia: - aktywność w dyskusji, ocena ciągła; - zaliczenie: praca pisemna, zaliczenie na ocenę

5. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów w godzinach oraz punktach ECTS

Aktywność	Liczba godzin/ nakład pracy studenta
godziny zajęć wg planu z nauczycielem	30W/30Ćw
przygotowanie do zajęć	20
udział w konsultacjach	Wedle potrzeb
czas na napisanie referatu/eseju	4
przygotowanie do egzaminu	5
udział w egzaminie	1
Inne (jakie?)	–
SUMA GODZIN	90
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	–
zasady i formy odbywania praktyk	–

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

ogólna:

- Kramer H., *Etyka integralna*, Toruń 2004;
- Kant I., *Krytyka rozumu praktycznego*, (różne wydania);
- Brandt R. B., *Etyka*, Warszawa 1996;
- Biesaga T., *Zarys metaetyki*, Kraków 1996;
- Ricken F., *Etyka ogólna*, Warszawa 2001;
- Kopciuch L. *Wolność a wartości*, Lublin 2010 (fragmenty);
- Hartman J. Wileński J., *Wiedza o etyce*, Bielsko-Biała 2012;
- Niemczuk A., *Filozofia praktyczna*, Lublin 2016 (fragmenty).

ćwiczenia:

- Arystoteles: *Etyka Nikomachejska*, tłum. D. Gromska, PWN, Warszawa 2007
- I. Krońska *Sokrates*, Wiedza Powszechna, Warszawa 1985
- G. Reale, *Historia filozofii starożytnej*, Tom I, II, III.
- Kant I. *Uzasadnienie metafizyki moralności* (dowolne wydanie)
- O. Hoffe *Kant*, tłum. A. Kaniowski, Warszawa 1994.
- J. S. Mill, *Utylitaryzm. O wolności*, PWN, Warszawa 1959 (fragmenty)
- G. Moore, *Etyka*, PWN, Warszawa 1980 (fragmenty)
- *W kręgu dobra i zła. Wybrane teksty z etyki współczesnej od Hegla do Levinasa*, opr. I wybór E. Podrez, MEDIUM, Warszawa 1994,
- A. Węgrzecki, *Scheler*, Warszawa 1975 (fragmenty tekstów Schelera).
- E. Levinas, *Etyka i Nieskończony. Rozmowy z Philipp'em Nemo*, Wydawnictwo Naukowe PAT, rozdziały: *Twarz i Odpowiedzialność za Drugiego*, s. 49-57.
- A. MacIntyre *Krótką historią etyki. Filozofia moralności od czasów Homera do XX wieku*, tłum. A. Chmielewski, PWN, Warszawa 2000
- W. Sztombka, *Karla Otto Apla koncepcja dyskursu i uzasadnienia moralności*, w: J. Ziobrowski, *Etyka u schyłku drugiego tysiąclecia*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2013, s. 122-147.

- J. Jaśtał, *Etyka cnót, etyka charakteru*, w: J. Jaśtał (red.), *Etyka i charakter*, Aureus, Kraków 2004, s. 7-42.

- A. MacIntyre, *Dziedzictwo cnoty* (fragmenty).

Literatura uzupełniająca:

1. Bauman Z. *Dwa szkice o moralności ponowoczesnej*, Warszawa 1994
2. Makowski P. *Moore i semantyczna autonomia etyki*, Principia 59-60 (2014)
3. Nietzsche Fr. *Z genealogii moralności. Pismo polemiczne*, tł. G. Sowiński, Kraków 1997
4. Ossowska M., *Moralność mieszczańska*, Wrocław 1985
5. Singer P. *Etyka praktyczna*, tł. A.Sagan, Warszawa 2003
6. Tugendhat E. *Wykłady o etyce*, Warszawa 2004
7. *Etyka u schyłku drugiego tysiąclecia*, red. J. Ziobrowski, Warszawa 2013

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej